

Кононенко В. А.,
ас. кафедри трудового права
Національного університету
"Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого"

ПІДСТАВИ ОГолоШЕННЯ КОНКУРСУ НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНОЇ ПОСАДИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Немає ніяких сумнівів з приводу того, що вища освіта відіграє провідну роль в передачі знань та представляє собою виключно цінне культурне та наукове здобуття. Сучасна держава не може бути не зацікавлена в розвитку та удосконаленні системи вищої освіти, враховуючи це ми повинні на високому рівні оцінити провідну роль в цьому процесі науково-педагогічних кадрів.

В Рекомендаціях про статус педагогічних кадрів вищих навчальних закладів прийнятих Генеральною конференцією на 29-ій сесії Організації Об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури вказується, що «викладання в сфері вищої освіти є висококваліфікованою професією, формою служби суспільству, яка потребує від педагогічних кадрів закладу вищої освіти глибоких знань та спеціальних навиків, придбаних та підтримуваних наподегливим навчання та дослідницькою діяльністю впродовж всього життя; воно також потребує почуття особистої відповідальності педагога та закладу за освіту та благополуччя студентів та суспільства в цілому та відповідності високим професійним вимогам, які надаються до наукової та дослідницької роботи».

Такі високі вимоги до науково-педагогічних працівників передбачають залучення в систему вищої освіти талановитих

спеціалістів, здатних на високому професійному рівні проводити навчальний процес, вести наукові дослідження, освоювати нові технології, інформаційні системи, виховувати у студентів духовність та моральність.

Враховуюче викладене, стає очевидним, що для реалізації права громадян на заняття науково-педагогічних посад, крім загальних підстав передбачених КЗпП України, Законом України «Про вищу освіту» був передбачений особливий порядок укладення трудового договору який передбачає конкурсний відбір.

Процедура обрання науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації (асистентів, викладачів, старших викладачів, доцентів, професорів) встановлена статтею 48 Закону України «Про вищу освіту» та підзаконним нормативно-правовим актом Міністерства освіти і науки України – Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів третього і четвертого рівнів акредитації, затвердженого наказом МОН України від 24.12.2002 р. № 744 іншої процедури обрання на посади науково-педагогічних працівників не існує.

Відповідно до п.3 статті 48 Закону України «Про вищу освіту» на посади науково-педагогічних працівників обираються за конкурсом, як правило, особи які мають наукові ступені або імені звання, а також випускники магістратури, аспірантури та докторантури.

Обрання за конкурсом є одним з елементів з сукупності юридичних фактів за наявності яких укладається трудовий договір з науково-педагогічними працівниками. Перелік основних посад педагогічних та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів третього і четвертого рівнів акредитації перелічується у ч.2 статті 48 Закону України «Про вищу освіту», повний перелік посад педагогічних та науково-педагогічних працівників був затверджений постановою Кабінету Міністрів № 963 від 14 червня 2000 р.

П.1 Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів визначає порядок обрання за конкурсом осіб на вакантні посади. П. 3 цього положення вже уточнює, що посада вважається вакантною після звільнення науково-педагогічного працівника на підставах, передбачених законодавством про працю, а також при введенні нової посади до штатного розпису вищого навчального закладу.

Тобто, відповідно до Положення, для оголошення конкурсу необхідно наявність лише двох умов:

1. Вакантна посада, посада після звільнення науково-педагогічного працівника на підставах, передбачених законодавством;

2. Введення нової посади до штатного розпису вищого навчального закладу.

Вакантною вважається незайнята посада, вільне робоче місце. Тобто поняття вакантної посади в більш широкому смислі цього слова, не обмежується лише посадами з яких були звільнені працівники.

На жаль, законодавець не зробив виключення для випускників аспірантури та докторантури, які закінчили навчання в аспірантурі або докторантурі з відривом від виробництва за державним замовленням і які повинні бути працевлаштовані на посади науково-педагогічних працівників згідно з типовою угодою відповідно до Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.1999 р. № 309 не проводячи конкурсного відбору.

Треба зазначити, що посади тимчасово відсутніх науково-педагогічних працівників, які знаходяться у відпустці з догляду за дитиною, на стажуванні, у творчій відпустці вакантними не вважаються і повинні заміщуватися також поза конкурсом.

Деякі вищі навчальні заклади розробляють та приймають локальні нормативно-правові акти, які визначають порядок обрання та прийняття на посади науково-педагогічних працівників, уточнюючи деякі пробіли в законодавстві та специфіку конкретного вищого навчального закладу.

Невеликий аналіз деяких норм діючого законодавства стосовно умов оголошення конкурсу на заміщення вакантної посади науково-педагогічних працівників, свідчить що, законодавчі акти, які регулюють порядок обрання та прийняття на посади науково-педагогічних працівників потребують удосконалення та внесення певних змін та поправок.

Актуальні проблеми регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: Тези доповідей та наукових повідомлень учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 жовтня 2011 р. / За ред. к.ю.н, доц. В.В. Жернакова. – Харків: Кроссруд, 2011. – 540 с.

У збірнику вміщено тексти наукових доповідей і повідомлень, присвячених актуальним науковим і практичним проблемам регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення.

Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу в авторській редакції.

- © Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, 2011
- © ТОВ «Кроссруд», 2011